

Vismigratie

De afsluitdijk verbindt mensen, maar scheidt vissen. De 32 kilometer lange dam is een van de belangrijkste knelpunten voor vismigratie in Nederland. Eind 2022 is dit verleden tijd, want dan moet er een high tech snelweg voor vissen – de Vismigratierivier – zijn aangelegd. Het resultaat van een vruchtbare samenwerking tussen natuurclubs, overheden en Sportvisserij Nederland. Dit ambitieuze project toont aan dat nut en noodzaak van vrije vismigratie brede erkenning krijgt en is de kers op de taart in het ecologisch herstel van visbestanden.

Dat vis moet kunnen zwemmen, zit bij de meeste beleidmakers, waterbeheerders en wetenschappers inmiddels gelukkig tussen de oren. Dat is voor een belangrijk deel te danken aan de tomeloze inzet van een aantal hengelsportbestuurders. Zonder anderen tekort te willen doen, denk ik bijvoorbeeld aan de Noord-Hollander Walter Peschke. Hij was het die 25 jaar geleden – en volgens mij als eerste – het belang van vismigratie in stagnante wateren onderstreepte. Maar ook aan

‘Connecting rivers’ begint immers met ‘connecting people’.

Thijs Belgers, die zich sinds jaar en dag inzet voor een vrije doortocht van vissen in de Limburgse beken en rivieren. Thijs heeft inzichtelijk gemaakt waarom waterkrachtcentrales funest zijn voor riviertrekvisen. In dit rijtje hoort verder mijn collega Jaap Quak thuis. Samen met de Waddenvereniging stond hij aan de basis van de hierboven genoemde vismigratierivier, een unieke innovatie op het gebied van vismigratievoorzieningen.

En dan is er nog die bevlogen waterbioloog uit Drenthe, die wereldwijd

aandacht vroeg én kreeg voor vrije vismigratie. Herman Wanningen – want hem bedoel ik – begon zijn carrière bij het Zuiveringsschap Drenthe, wat al snel overging in waterschap Hunze en Aa's. Terwijl Waterschappen bekend staan als degelijke, in zichzelf gekeerde organisaties, groeide Hunze en Aa's mede dankzij Herman uit tot een vooruitstrevende waterbeheerder. Samenwerken met belanghebbenden zoals natuurorganisaties en de sportvisserij bleek de sleutel.

Om zijn ambities waar te maken richtte hij adviesbureau Wanningen Water Consult op. Daarmee profileerde hij zich vooral als aanjager van vismigratieprojecten en verbinder van partijen en organisaties. ‘Connecting rivers’ begint immers met ‘connecting people’. Herman heeft ook een stevige bijdrage geleverd aan de Vismigratierivier door de Afsluitdijk. Tegelijkertijd trok het buitenland hem. Steeds vaker droeg hij over de grens zijn steen bij aan herstelprojecten van rivieren, zoals de Ebro in Spanje. Hij initieerde en schreef mee aan de Europese gids

‘From Sea to Source’ die inmiddels een tweede, wereldwijde uitgave kent.

Het besef dat vismigratie niet ophoudt bij de grens, vormde de aanleiding om in 2014 de World Fish Migration Foundation (kortweg WFMF) op te richten – een stichting die tweejaarlijks de World Fish Migration Day organiseert. Deze internationale happening maakt zoveel mogelijk mensen bewust van het belang van vrije vismigratie. Met deze dag worden wereldwijd maar liefst 100 miljoen mensen bereikt.

Steeds vaker én met succes zet de WFMF tegenwoordig in op het verwijderen van dammen. Samen met organisaties als het Wereldnatuurfonds, natuurbeheerders, de lokale bevolking en sportvissers laat de stichting deze obstakels verwijderen om vissen weer vrij baan te geven – een rigoureuze maatregel die in de praktijk spectaculair uitpakt.

Aangezien het WFMF samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland, Naturalis en Sportvisserij Nederland op 16 april het symposium ‘Nederland weer vol met vis’ houdt én omdat op zaterdag 16 mei wederom een World Fish Migration Day plaatsvindt, geven we in dit nummer van Visionair het onderwerp vismigratie – inclusief het oplazen van dammen – ruim baan.

Marco Kraal
Hoofdredacteur